

HVAD OPTAGER FORSKEREN?

Den ensomme forsker, der sidder i elfenbenstårnet, hører fortiden til. I dag skal forskerens viden ud i verden til dem, den berører. **Asterisk ser i hvert nummer nærmere på en forskers metier.**

TID TIL AT RYSTE POSEN

Ditte Winther-Lindqvist vil gøre en forskel med sin forskning og udfordre de gængse måder at tænke på, uanset om det gælder børnehavens indretning eller teenagernes sorgbearbejdning. Og så går hun rundt og tænker over, **hvordan vi klæder børn bedst på til at møde fremtiden.**

Fortalt til MATHILDE WEIRSØE

TEENAGERE I SORG

Jeg bruger lige nu halvdelen af min forskningstid hos organisationen Børn, Unge og Sorg, der har ”købt mig” til et projekt om teenagere og sorg i forbindelse med en forælders sygdomsforløb. Det, der driver mig som forsker, er, når jeg kan være med til at gøre en forskel. Og det kan jeg her.

I Danmark bærer omkring 55.000 teenagere på en tung sorg – enten fordi de har mistet en forælder, eller fordi deres mor eller far er alvorligt syg. Langt de fleste klarer den heldigvis ved at trække på deres eget netværk. Børn, Unge og Sorg tilbyder gratis professionel rådgivning til dem, hvor der er mistanke om særlig dårlig trivsel. Der bliver stadigt mere brug for vores tilbud, i og med at de medicinske behandlingsmetoder i dag er blevet så effektive, at dødelige sygdomme ofte bliver strakt ud over et meget langt sygdomsforløb.

Rent forskningsmæssigt er jeg drevet af at udfylde et teoretisk tomrum på området. Lige nu bruger man en generel sorgteori til børn og unge med syge forældre, men vi er nødt til at udvikle en ny teori, der passer til netop dem og deres situation. Det er jo en anderledes situation at leve med angsten for tab – end at gennemgå et aktuelt tab – og oplevelsen er anderledes for børn og unge, end den er for voksne. Og det må vi være mere specifikke på forskningsmæssigt.

Min forskning går ud på at finde frem til, hvordan den kritiske overgang påvirker teenagere, når deres far eller mor gennemgår et alvorligt sygdomsforløb. Og hvordan skal vi som professionelle møde de unge? I den forbindelse har vi foretaget 30 interview med teenagere, som benytter sig af vores rådgivning, og de åbner for en masse indsigter. Vi håber på at få en bedre teoretisk forståelse samt en række anbefalinger til professionelle, der arbejder med børn og unge i sorg, men også til forældre og til de unge selv.

For nylig kom der et politisk forslag om, at man i højere grad skal lade folk dø i hjemmet. Men forestil dig, hvordan det ser ud fra de unges perspektiv? De teenagere, vi har interviewet, siger, at det er benhårdt, fordi deres hjem bliver en banegård for læger og sygeplejersker. Og det skal man tage med i overvejelserne, når sådan et forslag kommer op.

SMARTERE BYGNINGER TIL BØRNEHAVER

Jeg har gang i et spændende projekt for Frie børnehaver og fritidshjem. Det handler om at skabe bedre børnehaver for de samme penge. Derfor hedder udfordringen: Hvordan får vi mere kvalitet ind i noget, der ikke må koste mere? Det er jo ikke svært at lave verdens bedste børnehave, hvis den må koste en milliard kroner, og hvis normeringen er to børn per voksen. Udfordringen går på, hvordan vi kan gøre det bedre for de samme penge. Og her er min pointe, at det ikke nødvendigvis koster mere at bygge med pædagogisk omtanke end at bygge uden indsigt i det pædagogiske arbejde.

Bygningen og indretningen skal fx understøtte de ting, der foregår der: leg, bevægelse, dialog, fordybelse osv. Så hvordan kan arkitekturen og pædagogikken understøtte hinanden? Det er noget af det, jeg ser på i projektet, hvor jeg samarbejder med arkitekter, designere, pædagoger og universitetskolleger.

Vi har allerede gjort os én klar erfaring: Alrummet, som næsten alle institutioner har, dur ikke. Det skaber kaos og urolige børn. I stedet vil vi give børnene pladsen tilbage i grupperummene og dele dem op i funktioner. Vi har med andre ord konstrueret en model, hvor der er en institution inde i institutionen. Så kan vi sikre et godt forældresamarbejde og et trygt miljø for børnene, hvor de mange, forskellige aktiviteter og mange børn ikke forstyrrer hinanden. Og så kan man godt samle 150 børn i samme institution. Vi arbejder samtidig med at optimere organiseringen af det pædagogiske arbejde i rummene: Hvorfor skal alle 36 børn fx spise samtidig? Hvis man i stedet spiser sammen seks børn og én voksen, så kan man pludselig få snakket på en hel anden og mere nærværende måde.

Vi har vendt bøtten og tænkt nyt med dette projekt. Og vi har et klart budskab: Hvis vi skal have flere børn i daginstitutionerne, må vi også bygge på en måde, så det ikke går ud over børnene.

Ditte Winther-Lindquist er inspireret af professor Sugata Mitra, der i sit uddannelsesprojekt Hole in the Wall opstillede en computer med internetforbindelse i et indisk slumområde. På kort tid lærte de indiske børn sig selv en masse færdigheder. Professor Mitras projekt har inspireret til den Oscar-vindende film Slumdog Millionaire med bl.a. Rubina Ali, som her står foran sin shanty i Mumbai.

FREMTIDENS LÆRING

Jeg er lige nu vældig optaget af nogle meget store spørgsmål: Hvordan lærer børn bedst? Og hvordan klæder vi dem bedst på til fremtiden og alle dens uforudsigeligheder? De tanker udspringer af et oplæg, jeg hørte på Legos Idea-konference i april. Jeg blev især fanget af professor Sugata Mitra fra Newcastle University, der talte om, hvilke læringskompetencer der bliver brug for i fremtiden.

Han satte spørgsmålstegn ved alt det, vi lærer børnene i skolen, når de først har lært de nødvendige basale læsefærdigheder. Han gik så vidt som til at sige, at hvis vi bare giver børn en computer, så skal de nok lære alt det andet selv. Hans forskning viser, at børn kan lære sig selv engelsk alene ved hjælp af computeren. Det ved han, fordi han har sat

computere op i Indiens slum og undersøgt børnenes læringsudbytte sammenlignet med børn, der gik i skole. Det viser sig, at slumbørnene bliver næsten lige så gode til engelsk som de børn, der går i skole. Når de ikke helt kom på niveau med skolebørnene, tænkte professoren, at det kunne skyldes, at der ikke var nogen voksne til at motivere og vejlede dem, for der er jo ingen lærere involveret i projektet.

Derfor har han engageret nogle filantropiske hattedamer i England, som tilbyder deres hjælp i form af opmuntring og faglig støtte til børnene. Disse damer *skyer* med de indiske børn et par gange om ugen og agerer virtuelle lærerinder, der roser og motiverer børnene. Og med deres hjælp er slumbørnene faktisk kommet op på samme niveau som skolebørnene i engelskkundskaber.

Jeg synes, det er sådan en sjov historie. Men den giver også stof til eftertanke. Den er nem-

lig yderst relevant for os i Danmark. Det får i hvert fald mig til at tænke, at nu er det tid til at ryste posen. Vi er utrolig bundne af nogle kulturelle og institutionelle traditioner, når det kommer til skole og undervisning. Og det begrænser os. Vi kan bruge professor Mitras resultater til at spørge os selv, om vi kan gøre tingene anderledes og bedre, end vi gør i dag i det traditionelle skolesystem. Og det kan vi bestemt. ■

DITTE WINHTER-LINDQVIST

Adjunkt i læringsteori ved Institut for Uddannelse og Pædagogik ved Aarhus Universitet. Hun forsker i børn og unges leg, læring og sociale identitetsudvikling med særligt fokus på overgange i livet.